

KERETRENDSZER
AZ INFORMÁLIS ÉS NEM FORMÁLIS TANULÁSI
LEHETŐSÉGEK KIALAKÍTÁSÁHOZ
A
DR. FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

az EFOP-3.3.7-17-2017-00007 azonosítószerű projekthez
kapcsolódóan

Készítette:

Garapena Kft.

2018. március 28.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés.....	3
II.	A tanulmány célja.....	4
II.1.	A tanulmány kapcsolódása a EFOP-3.3.7-17-2017-00007 azonosítószámú projekthez.....	5
II.2.	Pedagógiai célja.....	5
III.	Az intézmény és környezete.....	6
IV.	A köznevelési intézmény tevékenységrendszerének leírása, a választott - 3.1.1. I.a - pont figyelembevételével kialakított módszertani keretek bemutatása.....	7
IV.1.	Alapkompetenciák.....	8
IV.2.	Kulcskompetenciák.....	9
IV.3.	A problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek.....	12
IV.4.	A lelki és fizikai egészség fejlesztése.....	12
IV.5.	Milyen kompetenciákat várnak el a munkaadók?.....	13
V.	Intézményi dokumentumokban megjelenő fejlesztendő területek.....	15
V.1.	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	15
V.2.	3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	16
V.3.	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	16
V.4.	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	17
V.5.	A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai.....	19
V.6.	Tanítási órán kívüli tevékenységek.....	19
VI.	Informális és nem-formális tanulási módszerek.....	20
VII.	Az élménypedagógia alkalmazása.....	24
VIII.	Az intézmény mindennapi gyakorlata.....	25
IX.	A választott témakörökhöz rendelt tevékenységek.....	27
IX.1.	Informális tevékenységek és a pedagógiai program alapelveinek, célrendszerének kapcsolata.....	27
	Felhasznált irodalom.....	37

I. Bevezetés

A 1705/2016. (XII. 5.) Korm. határozat az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó szakpolitika keretstratégiájának 2014-2020 évekre vonatkozó cselekvési tervéről meghatározza a nevelés-oktatásban követendő főbb alapelveket. Ezek közül Iváncsa intézményének jellemzőit ismerve a következő pontokban megfogalmazott tartalmakkal esnek egybe törekvéseik:

1. A Kormány a hátrányos helyzetű személyek életesélyeinek javítása érdekében úgy határoz, hogy támogatni szükséges a tanulás eszköztársere által komplex programokba ágyazott intézkedéseket, a szegregált élethelyzetek felszámolására irányuló komplex programokat, valamint a lemorzsolódást csökkentő programokat.

6. Elő kell segíteni a kulcskompetenciák fejlesztését szem előtt tartó új tanítási, tanulási kultúra meghonosodását, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését segítő elemek megerősítését és a gyakorlatba történő beépítését a tanárképzésben, a pedagógus-továbbképzésben, és a gyermeknevelésben, a szakképzésben, felnőttképzésben érintettek képzésének a segítségével, az újabb tanári szakképzettség megszerzésének, a szakmai fejlődés lehetőségeinek támogatásával, a szakképzés és felnőttképzés minőségének és tartalmának fejlesztésével.¹

A tanulási színterek és formák sokszínűsége jellemzi korunkat. A formális-nonformális-informális tanulás fogalomhármását Philip H. Coombs alkotta meg a hetvenes években, az UNICEF megbízásából. A megközelítés lényege, hogy a formális oktatási rendszerekben a tanulási folyamatoknak csupán töredéke zajlik, és léteznek egyéb olyan dimenziók is, melyekben ismereteket, készségeket sajátítunk el. Nonformális (vagy nem formális) oktatás alatt Coombs az iskolarendszeren kívül történő, szervezett keretek között zajló, határozott céllal történő tanulási formákat érti, míg az informális tanulás változatos színtereken -

¹ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A16H1705.KOR&txtreferer=00000001.txt> (letöltés: 2018.03.11.)

családban, közösségi szinten -, kötetlen formában történik, és lényege az információszerzés, valamint a képességfejlesztés. Emellett a nonformális és informális oktatás/tanulás pedig történetileg is megelőzte a formális rendszerek kialakulását. A megközelítés lényege abban rejlik, hogy a tanuló és a tanulás központba helyezésével szakít a hagyományos tanár- és oktatáscentrikus felfogással megerősítve az egész életen át tartó tanulás paradigmájának tanulásközpontúságát.²

II. A tanulmány célja

A módszertani fejlesztés keretrendszerének leírása, ezen belül az iskolán belüli non-formális, informális tanulás olyan állandó tematikájának és tartalmainak kidolgozása, amely illeszkedik:

- ✓ a köznevelési intézmény pedagógiai,
- ✓ szocioökonómiai,
- ✓ kulturális adottságaihoz, lehetőségeihez és
- ✓ környezetéhez,
- ✓ amely több éven át keretet biztosít a Nemzeti Alaptantervhez (a továbbiakban NAT)
- ✓ és a köznevelési intézmény pedagógiai programjához kapcsolódó, tanórán kívüli, élménypedagógiai módszerekkel támogatott, tanulási alkalmak lebonyolításához.

² forrás: http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/felnottkori_tanulas/ (2018.03.11.)

II.1. A tanulmány kapcsolódása a EFOP-3.3.7-17-2017-00007 azonosítószámú projekthez

Pályázati felhívás pontja	Tartalma	Megvalósító intézmény	Felelős személy
3.1.1. I.a 2	a problémamegoldó gondolkodás és a kreatív készségek fejlesztése, pl „szabaduló szoba” logikai-, társas- és táblajáték tematikák elkészítése;	Dr. Fejérpataky László Általános Iskola	Szentgyörgyi Andrea
3.1.1. I.a 4	a lelki és fizikai egészség fejlesztése (mentálhigiénés és egészségmegőrző tematikák, művészetterápiás eszközök bevezetése konfliktuskezelés és személyiségfejlesztés támogatása céljából)	Dr. Fejérpataky László Általános Iskola	Kaliczné Barta Györgyi

II.2. Pedagógiai célja

- ✓ a gyermekek értelmi képességének fejlesztése,
- ✓ élményalapú tanulás megvalósítása,
- ✓ a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése,
- ✓ hagyományápolás.

Az iskolai időben az informális és nem-formális tanulási módszerekkel megvalósuló, helyi együttműködésekben alapuló szervezett szabadidő-eltöltés keretében történő készség- és képességfejlesztés segíti a tanulási motiváció felkeltését és fenntartását, ezzel a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését, a képzettségi szint javítását. A helyi, térségi együttműködések olyan, a szabadidő-eltöltés keretében megjelenő gazdag és sokszínű lehetőséget kínálnak, amelyek folyamatos és dinamikus fejlődési lehetőséget biztosítanak a fiatalok, köztük a hátrányos helyzetűek számára eredményesen kiegészítve a szervezett tanulási alkalmakat (tanórákat, szakköröket, a napközis tanulási időt, tanulószobát stb.)

III. Az intézmény és környezete

A Dr. Fejérpataky László Általános Iskola Fejér megye K-i részén, a Középdunántúli régióban, Iváncsa községben működik. Fenntartó és működtető a Dunaújvárosi Tankerületi Központ (2400 Dunaújváros, Kallós D. u. 1.)

A település 2800 főt számlál, a születések száma csökken, az idősek aránya növekszik. Helyi munkalehetőségek: mezőgazdaság, helyi vállalkozók és közintézmények. A munkaképes korú lakosság nagy része munkahelyére valahova ingázik: Dunaújváros, Százhalombatta, Érd, Budapest, stb. A tömegközlekedés bizonytalan, akinek nincs autója, a távolabbi cégeket választja (Biatorbágy), s a munkáltatók által biztosított különjáratos autóbuszokkal közlekednek.

Az intézmény tanulóinak létszáma: 210 fő³

Lányok száma: 109 fő

A tanulók nagy része helybeli, de a környező településekről is vannak bejáró diákok, a VOLÁN helyközi járataival, vagy a szülők autójával közelftik meg az iskolát.

Bejáró tanulók létszáma: 17 fő

Az SNI tanulók aránya 6,1%, BTM tanulóké 13% - integrált nevelés-oktatás zajlik az intézményben, alsó tagozaton iskolaotthonos rendszerben, felsőben tanulószobai lehetőséggel.

A hátrányos helyzetű tanulók aránya 2%, a halmozottan hátrányos helyzetűeké 9%, mely abból adódik, hogy a településen sok hivatásos nevelőszülő van, a tartós nevelésbe vett gyermekek jogszabály szerint ide tartoznak.

Az intézményben délutánonként szakköri részvételre is van lehetőség, festészet és kerámia szakkörök várják a diákokat.

Sporttevékenységként választható a röplabda, az atlétika, a torna és az úszás.

A fenti tevékenységformák bevezetésére a korábbi intézményi hagyományok, a helyi adottságok és a partnerek igényeinek figyelembevételével került sor.

³ 2017. október 1-i adatok

**IV. A köznevelési intézmény tevékenységrendszerének leírása, a választott -
3.1.1. I.a - pont figyelembevételével kialakított módszertani keretek
bemutatása.**

A Dunaújvárosi Tankerületi központ 2017. szeptember 11-én kiadott szakmai
alapdokumentuma szerint az intézmény:

Köznevelési és egyéb alapfeladata

- általános iskolai nevelés-oktatás
- nappali rendszerű iskolai oktatás
- alsó tagozat, felső tagozat
- sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása
(mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos,
autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők,
értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos -
hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
- integrációs felkészítés
- képességkibontakoztató felkészítés
- egyéb köznevelési foglalkozás
- iskolaotthon, egésznapos iskola, tanulószoba

iskola maximális létszáma: 375 fő

iskolai könyvtár együttműködésben: települési illetékességű könyvtárral
tanusodai szolgáltatás

A tevékenységek pedagógiai alapelveit a Pedagógiai program tartalmazza, melyben
részletesen megfogalmazták a tanórai és tanórán kívüli formákat és tartalmakat,
melyek a tanulók új ismeretekhez juttatása szempontjából hangsúlyosak.

Az ismeretszerzési folyamat eredményessége érdekében új pedagógiai eszköztár
kialakítása szükséges. A kooperatív munkaformák változatossága érdekében ki kell a
formális kereteket tágítani a formális tanuláson kívüli ismeretszerzési formákkal,
ezért az intézmény tevékenység-struktúrája változik.

A projekt keretei között az intézmény által választott alábbi területeken történik a
tanulók kompetenciáinak fejlesztése:

- A problémamegoldó gondolkodás és a kreatív készségek fejlesztése
- Lelki és fizikai egészség fejlesztése

Ez a két kiválasztott területen az előrehaladás kompetenciafejlesztések útján érhető el.

IV.1. Alapkompetenciák

A pedagógiai szakirodalom a valamire való alkalmasságot, rutinokat, képességeket, készségeket, ismereteket és motiváltságot a kompetencia szóhasználattal jelöli.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatban Nagy József a személyiség három általános kompetenciájának (alapkompetencia) és egy speciális (felhasználói) kompetenciának egymást sajátságosan átfedő rendszerét különbözteti meg:

a) Az ember létezésének feltétele, eszköze az információfeldolgozást – az információk vételét, kódolását, elemzését, termelését, használatát, közlését, tárolását - megvalósító kognitív (megismerő) kompetencia

b) Az egyéni túlélés, a testi-lelki egészség, az önvédő mechanizmusok, az optimális működés fenntartása, életkörülmények javítása életminőségének megőrzése, javítása a személyes (perszonális) kompetenciának köszönhető

c) Az egyén érdekeit is szolgálja, de a csoport a feltétele. A csoportok, a szervezetek, a társadalmak életminőségének megőrzését, fejlesztését a szociális kompetencia szolgálja

d) A munkamegosztás eredményeként sok-sok speciális kompetencia (hivatás, szakma, foglalkozás, tevékenységi kör) jött létre, amelyekből egy személy néhányval rendelkezik.⁴

⁴ Nagy József: A személyiség kompetenciái és operációs rendszere (Iskolakultúra 2010/7-8)

IV.2. Kulcskompetenciák

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják.⁵

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

A 'kulcskompetencia' olyan kompetencia, amely az élet következő három összetevőjének valamelyike szempontjából döntő:⁶

- a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke) ~ a kulcskompetenciáknak képessé kell tenniük az embereket arra, hogy életük során olyan személyes célok elérésére törekedjenek, amelyek kijelölését személyes érdeklődésük, törekvéseik és a folyamatos tanulás iránti vágy határozza meg;
- aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) ~ a kulcskompetenciáknak mindenki számára lehetővé kell tenniük a társadalom életében való aktív részvételt;
- foglalkoztathatóság (emberi tőke) ~ minden egyes embernek képesnek kell lennie arra, hogy tisztességes munkához jusson a munkaerőpiacon.

⁵ http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/mk_nat_20121.pdf (2018. március 16.)

⁶ <http://ofi.hu/tudastar/nemzetkozi-kitekintes/egesz-eleten-at-tarto> (2018. március 16.)

Kompetencia	Meghatározás
<i>Anyanyelvi kommunikáció</i>	<p>A kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezésének és értelmezésének képessége (szövegértés, beszéd, olvasás és írás), valamint a megfelelő módon történő nyelvi érintkezés képessége a társadalmi és kulturális kontextusok teljes skáláján – az oktatásban és képzésben, a munkahelyen, otthon és a szabadidőben.</p>
<i>Idegen nyelvi kommunikáció</i>	<p>Az idegen nyelvi kommunikáció nagyjából ugyanazokat a fő területeket öleli fel, mint az anyanyelvi kommunikáció: a gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő megértésének, kifejezésének és értelmezésének alapja (szövegértés, beszéd, olvasás és írás) a társadalmi kontextusok megfelelő skáláján – a munkahelyen, otthon, a szabadidőben, az oktatásban és képzésben – az egyén igényei vagy szükségletei szerint. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan készségeket is igényel, mint a közvetítéshez és a kultúrák közötti megértéshez kapcsolódó készségek. A nyelvtudás foka a négy dimenzióban, a különböző nyelveken, valamint az egyén nyelvi környezetétől és örökségétől függően eltérő lehet.¹⁵</p>
<i>Matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák</i>	<p>A matematikai kompetencia magában foglalja az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a százalékok és a törtek használatát fejben és írásban végzett számítások során, különféle mindennapi problémák megoldása céljából. A hangsúly inkább a folyamaton, mint annak kimenetén van, azaz inkább a tevékenységen, mint az ismereteken. A természettudományi kompetencia a természeti világ magyarázatára szolgáló ismeretek és módszerek használatára való képesség és hajlam. A technológiai kompetencia ennek a tudásnak és módszertannak az értő alkalmazása akkor, amikor az ember a természeti környezetet felismert igényeinek vagy szükségleteinek megfelelően átalakítja.</p>

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia az elektronikus média magabiztos és kritikus alkalmazása munkában, szabadidőben és a kommunikáció során. E kompetencia a logikus és kritikus gondolkodáshoz, a magas szintű információkezelési készségekhez és a fejlett kommunikációs készségekhez kapcsolódik. Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásával kapcsolatos készségek a legalapvetőbb szinten a multimédiás technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét foglalják magukban.

A tanulás tanulása

A „tanulás tanulása” a saját tanulás önállóan és csoportban történő szervezésének és szabályozásának a képességét foglalja magában. Részt képezi a hatékony időbeosztás, a problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásának, értékelésének és beépítésének, valamint az új ismeretek és készségek különböző kontextusokban – otthon, a munkahelyen, oktatásban és képzésben – történő alkalmazásának a képessége. Általánosabban fogalmazva a tanulás tanulása erőteljesen befolyásolja, hogy az egyén mennyire képes saját szakmai pályafutásának irányítására.

Személyközi és állampolgári kompetenciák

A személyközi kompetenciákhoz tartoznak mindazok a viselkedésformák, amelyeket az egyének el kell sajátítani ahhoz, hogy képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén meg tudja oldani a konfliktusokat. A személyközi készségek nélkülözhetetlenek a hatékony személyes és csoportos érintkezéshez, és mind a köz-, mind a magánéletben alkalmazhatók.

Vállalkozói kompetencia

A vállalkozói kompetenciának egy aktív és egy passzív összetevője van. Magában foglalja egyrészt a változás kiváltására való törekvést, másrészt a külső tényezők által kiváltott újítások elfogadásának,

támogatásának és alkalmazásának a képességét. A vállalkozói kompetencia része az egyén felelőssége saját – pozitív és negatív – cselekedetei iránt, a stratégiai szemléletmód kialakítása, a célok kitűzése és elérése, valamint a sikerorientáltság.

Kulturális kompetencia

A 'kulturális kompetencia' a gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában.

A kompetenciák fejlesztése a projektben választott témákban is több területet érint. is

IV.3. A problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek

A problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek fejlesztése sürgető feladat az intézmény vezetője szerint. Pedagógiai programjukban megjelenik több területen (közösségfejlesztés, matematikai kompetencia fejlesztése, projektoktatás), de önálló fejezetet nem alkot. Az Országos Kompetencia Méréseken eredményeik lassan emelkednek, de kiugró változást nem tudtak elérni. Az alkalmazásképes tudás megalapozására szeretnének koncentrálni, projektjük egyik témájaként ezért választották. Koncentráltan a tanórai ismeretszerzést is nem formális tanulási lehetőségekkel bővítik, a projekt megvalósítása során pedig a tanórán kívüli tevékenységek szervezésekor is informális ismereteket terveznek közvetíteni.

IV.4. A lelki és fizikai egészség fejlesztése

A lelki és fizikai egészség fejlesztése (mentálhigiénés és egészségmegőrző tematikák, művészetterápiás eszközök bevezetése konfliktuskezelés és személyiségfejlesztés támogatása céljából – Egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok címmel önálló fejezetként megtalálható a pedagógiai programban. Az iskola alapértékei között szerepel az *ÉP testben ép lélek* elve és gyakorlata. Jelen projekt keretében az egészségtudatosság terén kiemelt figyelmet kell fordítani az egészséges táplálkozás, életmód kialakítása mellett a mentális egészség elérésére. Ennek érdekében célul tűzhető ki a különböző konfliktuskezelő

módszerek elsajátítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése és a különböző szenvedélybetegségek megelőzése. Figyelmet kell fordítani a mentális egészség szempontjából kiemelt szereppel bíró család szerepének erősítésére, a helyi értékek, a magyarság értékeinek megőrzésére, a nemzetiségi hagyomány ismeretére.

Mindkét témakör megfelelő indokoltsággal és előzményekkel rendelkezik a pedagógiai gyakorlatban. Igény van a megfelelő tematika és módszertan kidolgozására, kipróbálására és elterjesztésére, hogy a tevékenységformákkal a fókuszban az alap-és kulcskompetenciák fejlődését is elérhessék.

IV.5. Milyen kompetenciákat várnak el a munkaadók?

- ✓ rugalmasság
- ✓ kreativitás
- ✓ kezdeti önálló döntéshozatal
- ✓ idegen nyelv ismerete
- ✓ magabiztosság
- ✓ kritikus szemlélet
- ✓ lehetőségek feltárása
- ✓ felelősségtudat
- ✓ cselekvőképesség

A munkaerő-piaci kompetenciák nem alakulnak ki formális tanulás keretein belül, ezért szükség van az informális és nem formális ismeretszerzést nagyobb arányban szervezni.

A minőségi oktatáshoz való hozzáférés és a lakóhely szoros kapcsolatot mutat. Így az itt élő fiataloknak olyan lehetőségeket kell biztosítani, mely kiragadja őket a megszokott közegükből, követhető mintákat mutat be, és igénnyé alakítja az oktatás területén való helytállásukat, **elősegíti személyiségfejlődésüket.**

A harmonikus személyiségfejlődéshez elengedhetetlen az ún. soft skillek (pl. önismeret, problémamegoldás, együttműködés) fejlesztése, mely a nem formális, informális keretek között a tanulók számára szinte észrevétlenül megvalósítható.

A soft skillek fontos szerepet játszanak az életben való „beválás”, boldogulás terén. Elsajátításuk nem elsősorban a köznevelés, hanem sokkal inkább az informális helyzetekben, különböző programok során történik. Ezek valójában az emberek interperszonális, szociális, kommunikációs készségei, attitűdjei, jellemzői, amelyek lehetővé teszik, hogy hatékonyan boldoguljanak, másokkal jól működjenek együtt, jól teljesítsenek, és elérjék céljaikat. Néhány a soft skillek közül:

- ✓ Kommunikáció - szóbeli beszédképesség, írás, előadás, értő hallgatás.
- ✓ Udvariasság - kedvesség, etikett, tiszteletteljes magatartás.
- ✓ Rugalmasság - alkalmazkodóképesség, változás, fejlődés képessége, egész életen át tartó tanulás, új dolgok elfogadása.
- ✓ Integritás - becsületesség, etikai, erkölcsi, személyes értékek képviselése.
- ✓ Interperszonális készségek - humorérzék, barátságosság, segítőkészség, empátia, önkormánytolt tanúsító, türelmes, szociabilis magatartás.
- ✓ Pozitív hozzáállás - optimista, lelkes, bátorító, boldog, magabiztos.
- ✓ Szakszerűség - jó megjelenésű, felkészült.
- ✓ Felelősség - elszámoltatható, megbízható, leleményes, önfegyelmezett, jóakarató, lelkiismeretes.
- ✓ Csapatmunka - együttműködő, támogató, segítőkész.
- ✓ A munkahelyi etika - kemény munkára kész, hűséges, kezdeményező, motivált, pontos.

A nevelés során a pedagógiai módszerek megválasztásakor a fentiekre figyelemmel eljárva sikeresebb fiatalokat képezhetők.

A NAT alábbi fejlesztési területei mind teret adhatnak a nem formális, informális módszerekkel történő nevelésnek:

- állampolgárságra, demokráciára nevelés,
- az önismeret és a társas kultúra fejlesztése,
- a családi életre nevelés
- a testi és lelki egészségre nevelés
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- fenntarthatóság, környezettudatosság
- pályaorientáció
- gazdasági és pénzügyi nevelés
- médiatudatosságra nevelés
- a tanulás tanítása
- élethosszig tartó tanulás

A következőkben a pedagógiai feladatok, kompetenciafejlesztési előírások megjelenését vizsgáljuk az intézményi alapidokumentumban.

V. Intézményi dokumentumokban megjelenő fejlesztendő területek

Az intézmény pedagógiai programja megfogalmazza a NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítását évfolyamokra bontva, melyek az alábbiak

V.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fokozatosan átvezetik a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Az első két évben gyakran nagy különbséget mutat a gyermekek fejlődése. Türelemmel, megértéssel kezelve megfelelő időt biztosítása a kibontakozásukhoz.

Megkeresik minden egyes gyermek egyéni erősségeit, dicsérettel, biztatással motiválják őket a tanulás elfogadására, örömteli megélésére.

Biztonságos, esztétikus, szeretetteljes környezet kialakítására törekszenek, amely szintén hozzájárul fejlődésükhöz.

Mozgásigényük kielégítésére rendszeresen használják az iskolaudvar adta lehetőségeket óráközi szünetekben is. Segíti mozgásfejlődésüket a fejlesztő szobák felszereléseinek rendszeres használata, valamint az uszoda helyi adottságainak kihasználása.

Életkori sajátosságaiknak megfelelően alakítják ki tanulási szokásaikat.

Fontos annak elfogadtatása, hogy a pontos feladatvégzéshez fegyelemre és megfelelő figyelemre van szükség.

Már ebben az életszakaszban elkezdik a reális önértékelés képességének kialakítását.

V.2.3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Megismertetik a helyes magatartásformákat és gyakoroltatják a mindennapokban.

Törekcszenek a kötelességtudat megerősítésére.

Elősegítik a közösségben való feladatvállalást.

Erősítik az együttérzés, segítőkészség kialakítását.

Folyamatosan előtérbe helyezik a környezetük iránti igényesség kialakítását, megőrzését, a természet óvását.

Megláttatják a folyamatos tanulás elengedhetetlen szerepét.

Olyan tudást adnak a tanulóknak, amelyet képesek új helyzetben is alkalmazni.

A tanulást úgy szervezik, hogy a tanulók cselekvően vegyenek részt benne.

Fontosnak tartják az anyanyelvi kommunikáció állandó fejlesztését, melynek során egyértelműen képesek mondanivalójuk kifejezésére.

Úgy segítik tanulóik matematikai gondolkodásának fejlődését, hogy a mindennapok problémahelyzeteiben minél sikeresebben igazodjanak el.

Fejlesztik az érzelmi és értelmi intelligenciájukat.

V.3.Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás során elsődleges feladatnak tekintik a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatását, az életem át tartó tanulás és fejlődés megalapozását.

Segítségem nyújtanak tanulóiknak az alsó és felső tagozatos élet különbségeinek áthidalásában, a tanulási stratégiák megválasztásában, kitüntetett figyelmet fordítva az életkori jellemzőkre, megalapozzák a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Fokozatosan kialakítják, bővítik az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Töreksenek a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozására, a helyes magatartásformák megismertetésére és gyakoroltatására.

Fontosnak tartják a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését.

V.4.A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A 7-8. osztályban folytatják a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztését, bővítését, fontosnak tartják az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

Mintákat adnak az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Segítenek az önismeret alakításában, az önértékelés képességének fejlesztésében, az együttműködés értékének tudatosításában.

Nagy gondot fordítanak a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére.

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával járulnak hozzá.

Kiemelt feladatuknak tekintik a pályaorientációra, pályaválasztásra való odafigyelést.

A kerettanterv valamennyi tantárgy bevezető szakaszában és tananyag leírásában tartalmazza a fejlesztendő kompetenciaterületeket, a legtöbb tantárgynál megjelenik a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. A tantárgyi kapcsolódások és koncentráció a helyi tantervben tágabban jelennek meg, hiszen annak részletesebb, tanulócsoporthoz lebontott tervezése a tanmenetekben történik. A tanmenetek már tartalmaznak módszertani megvalósításra vonatkozó elemeket, de az órák tervezése, majd a megvalósítás során adódó szituációk még azokat is befolyásolhatják.

A módszertani keretrendszer alapján a pedagógiai program áttekintése, kiegészítése fog megtörténni a nem formális, informális elemek beépítésével a projekt megvalósítása során, mely az új NAT bevezetésekor mindegyik dokumentummal összehangolhatóvá válik.

Az informális tárház játéka, leírásai konkrét segítséget jelentenek a tantestület tagjainak az élmény alapú oktató-nevelő munkájuk során.

V.5.A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A közösségfejlesztés során nélkülözhetetlenek az együttes élmények, közös cselekvések. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek közös átélését, az egészséges versenyszellem, és az együttműködési készség kialakulását.

Az együttes szereplések lehetőséget nyújtanak a közösséggel szembeni felelősség átélésére. A tanórán kívüli foglalkozásokat a diákok igényeinek és az iskola lehetőségeinek összehangolásával szervezzük.

V.6.Tanítási órán kívüli tevékenységek

- ✓ szakkörök, tanfolyamok
- ✓ táborok, erdei iskola, kirándulások
- ✓ környezetvédelmi akciók, kertészkedés
- ✓ gyűjtési akciók (papír, használt elem, kupak)
- ✓ színházak, múzeumok, kiállítások látogatása
- ✓ sportversenyek
- ✓ csapatversenyek

Az iskola pedagógiai programjához kapcsolódó tanórán kívüli tevékenységek megvalósítása a köznevelési intézmény tanulóiin kívüli célcsoportok aktív bevonásával, illetve az iskola pedagógiai programjában nem szereplő, a helyi civil szervezetek által kezdeményezett tevékenységek a köznevelési intézmény tanulóiinak aktív bevonásával történhet:

- ✓ művészeti ágakhoz köthető foglalkozások megtartása, csoportok működtetése (zeneművészeti, színházművészeti, képzőművészeti tevékenységek, filmklub)
- ✓ sporttevékenységek (pl. csapatversenyek, stb.) előkészítése és megvalósítása
- ✓ hagyományőrző tevékenységek (pl. szüreti farsangi programok, település jeles napjai, néptánc csoport) előkészítése és megvalósítása
- ✓ egyéb, az iskola pedagógiai programjához kötődő kulturális tevékenységek közös előkészítése (pl. nemzeti ünnepekhez kapcsolódó programok)
- ✓ tanórán kívüli kompetenciafejlesztő tevékenységek, amelyek több generáció számára relevánsak lehetnek (pl. logikai játékok, informatikai foglalkozások, nyelvi klubok, stb.),

- ✓ egészséges életmódra neveléshez köthető tevékenységek előkészítése és megvalósítása (pl. főzőklub, egészségügyi alapismeretek)
- ✓ családi életre neveléshez köthető tevékenységek előkészítése és megvalósítása (pl. pénzügyi ismeretek,)
- ✓ természetismerethez, környezeti felelősségvállalás elmélyítéséhez köthető tevékenységek előkészítése és megvalósítása (pl. természetjárás, faültetés, közösségi kert)
- ✓ felzárkóztatás, tehetség gondozás önkénteseken keresztül (pl. családtagok, településen élők)

VI. Informális és nem-formális tanulási módszerek

A formális tanulás a céltudatos tanulási tevékenységnek egyik kategóriája. Oktatási és képzési alapintézményekben valósul meg, és elismert oklevéllel, szakképesítéssel zárul. Didaktikailag tervezett, zárt rendszerű, kötött tanulás. Az adott képzés jellemzően meghatározott bemeneti követelményeket határoz meg, például: iskolai végzettséget, életkort, vagy korábban meglévő végzettséget, képesítést.

A formális oktatás elvárt „hozott” tudásra építi a tanulási-tanítási folyamatot, meghatározott bemeneti, illetve kimeneti követelményeket szabva meg. A formális tanulás jellemzője a curriculáris vagy tantervi tervezettség. Így a képzésre jelentkező számára is egyértelmű és előre tervezhető az iskolapadban eltöltendő idő, a követelmények és tudáselemek. A formális tanulás az iskolarendszerben tantárgyak szerint strukturálódik, az iskolarendszeren kívül általában tantárgy- vagy modulrendszerben épül fel. A formális rendszerek közötti átjárás igen nehézkes, hiszen a képzési formák felvételi vizsgákat, szintméréseket, a tanulási folyamat közben és/vagy végén zajló értékelési periódusokat foglalnak magukba.

A formális tanulás alapvető jellemzője az ellenőrzés, értékelés: azaz a tanulási-tanítási folyamatba mindig beépül a számonkérés egy vagy több adott formája (szóbeli, írásbeli vizsga, tesztek, gyakorlati feladatok stb.) A kimeneti oldalon viszont széles körben elismert végzettségek, bizonyítványok, tanúsítványok szerezhetőek (iskolai végzettség, államilag elismert szakképesítés, jogosítvány, nyelvvizsga stb.).

A formális tanulás jellemzője a meghatározott tanulási cél. Mind a képző, mind a résztvevő oldaláról: a képző célja a meghirdetett képzési programban minél több résztvevőt sikeresen eljuttatni a kimenetig (pl. minél több jelentkező jusson el a szakképesítés megszerzéséig), a résztvevő célja pedig az, hogy minél könnyebben és sikeresebben végezze el a tanfolyamot vagy az iskolát (pl. megszerezze a szükséges bizonyítványt).

A nem formális tanulás az alapoktatási és képzési feladatokat ellátó rendszerek mellett zajlik és általában nem zárul hivatalos bizonyítvánnyal. A formálisnál kötetlenebb tanulási forma mind folyamatát, mind célját, mind jellegét tekintve. Ennek alapvető oka, hogy a nem formális tanulás keretei oldottabbak, hiszen az ismeretszerzést nem követi vizsga, mindenki „magának” tanul. A nem formális tanulás céljai általában nincsenek szoros kapcsolatban a munka világával, a munkaerőpiacon közvetlenül „eladható” tudással: itt a résztvevők motivációit általában a személyes érdeklődés, a személyiségfejlesztés vagy az önkifejezés igénye adja. Így a nem formális tanulási szituációk a praktikus ismeretek, a mindennapi tudás megszerzésének színterei lehetnek. A tanulást ilyen szituációkban leggyakrabban nem is éljük meg „tanulásként”, hiszen nem ülünk iskolapadban, nem vizsgázunk semmiből, nem osztályozzák a teljesítményünket, és még csak nem is szorongunk mindeközben...

A nem formális tanulás lényege egyrészt éppen ebben a sajátosságában rejlik: úgy tanulunk, hogy közben pozitív tapasztalatokat és sikerélményeket szerzünk. Rugalmas jellegéből adódóan a nem formális oktatási rendszerek a formálisnál sikeresebben tudnak igazodni a résztvevők előzetes tudásához. Másik lényeges jellemzője, hogy itt valósulhat meg igazán az ideálisnak tekintett, mellérendelő jellegű tanár-diák kapcsolat, partneri viszony, mely felvált(hat)ja az iskolai keretek között megszokott, alá-fölé rendelő, tanárközpontú magatartást.

Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója. A formális és nem formális tanulási formákkal ellentétben, az informális tanulás nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, és lehetséges, hogy maguk az

érintettek sem ismerik fel tudásuk és készségeik gyarapodását. észrevétlen, de életünk során a leggyakrabban előforduló tanulási forma. Szinte bárhol és bármikor megtörténhet velünk. Az informális tanulás lényege annak tervezetlenségében rejlik. Ezeket az ismereteket nem tudatosan keressük: véletlenül „szippantjuk fel” őket. Az informális tanulás jellemzően kísérőtevékenységként van jelen az életünkben, vagyis ebben az esetben a tanulás nem közvetlen célunk: beszélgetés, újságot olvasás közben, az utcán sétálva, háttértévézéssel vagy az interneten szörfözve jutunk új információkhoz. A formális és nem formális dimenziókkal szemben itt a tanulás járulékos tevékenység, ezért az informális tanulás nem kötődik intézményrendszerhez, és általában nem is tudatosodik bennünk. A formális és nem formális tanulást általában informális is kíséri.

Az iskolai időben az informális és nem-formális tanulási módszerekkel megvalósuló, helyi együttműködésekben alapuló szervezett szabadidő-eltöltés keretében történő készség- és képességfejlesztés, segíti a tanulási motiváció felkeltését és fenntartását, ezzel a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését, a képzettségi szint javítását. A helyi, térségi együttműködések olyan, a szabadidő eltöltés keretében megjelenő gazdag és sokszínű lehetőséget kínálnak, amelyek folyamatos és dinamikus fejlődési lehetőséget biztosítanak a fiatalok számára eredményesen kiegészítve a szervezett tanulási alkalmakat .

A tanórán kívüli nevelőmunka lényeges szerepet tölt be nevelési célok elérésében; kiegészíti, elmélyíti és továbbfejleszti a tanórák nevelő hatását. E tevékenységek keretében kaphatnak helyet a tanulók egészséges fejlődéséhez szükséges arányban a felüdülést, kikapcsolódást jelentő programok is.

Az iskolai szakkörök, az ének- és sportkörök, a különböző sportkörök foglalkozásai az érdeklődő, tehetséges tanulókkal való foglalkozás legfontosabb formái. A nem mindenre kiterjedő foglalkozásokon a tanulók önkéntes alapon, érdeklődésük szerint vehetnek részt. Ezeknek a foglalkozásoknak a tartalma nem a tanórai keretben tanultak megisméltése.

A tanulás rangjának elismeréséért tanulmányi versenyeket rendeznek, melyeken mindenkinek lehetőséget adhatnak tudása kipróbálására. A tehetség kibontakozását, az érdeklődés kiszélesítését leginkább ezek a formák segítik elő. Megkívánják a tanulóktól, hogy többet adjanak magukból, és hozzájáruljanak a nagyobb erőfeszítést igénylő munkához.

Az iskolai ünnepélyek változatosságot, izgalmat jelentenek a tanítási napok sorában. Egyaránt szolgálják az értelmi és érzelmi nevelést, de nagy szerepük van a fegyelemre nevelésben, a hazafias nevelésben is. Jó alkalmat nyújtanak a közösség előtti szereplésre, egy-egy kisebb csoport és az egyén számára. Nagy teret kap az öntevékenység, a különböző ötletek megvalósítása.

A nemzeti ünnepek méltó megünneplésével erősíthetik tanulók magyarságtudatát, a hazaszeretet érzését és a történelmi ismereteken túl az érzelmi kötődést a nemzeti hagyományokhoz

Az iskolaesteken a szülők megismerkedhetnek a gyerekek tanórán kívüli munkájával, bemutatják a legsikeresebb produkciókat műfaji megkötöttség nélkül, kiállítást rendezhetnek a tanulók rajz, technika órákon született alkotásaiból.

A tanórán kívüli neveléstől elvárt vagy elvárható nevelési feladatok:

- ✓ élmények nyújtása, melyek a diákok későbbi életében hasznosítható
- ✓ személyiségfejlesztés
- ✓ kommunikációs készségfejlesztés
- ✓ képességek fejlesztése
- ✓ a kíváncsiság felkeltése, fejlesztése
- ✓ az információs technikák használata
- ✓ az egészséges életmód
- ✓ a művészeti és kulturális tevékenységi formák megismerése és gyakorlása
- ✓ az iskolai eredmények javítása – motiválás
- ✓ a közösségi létre nevelés

Az informális és nem-formális tanulási módszerek az alábbiakat szolgálják:

- ✓ a tanulók iskolai közérzete javul, ami a mindennapi pedagógiai munkát pozitívan befolyásolja
- ✓ az életkori sajátosságokhoz igazodó programok állnak a gyerekek rendelkezésére
- ✓ a programok egyszerre kompetenciafejlesztők, tantárgysegítők és szabadidős jellegűek belső biztonságot nyújtó társas életet teremtenek a gyermekek és a pedagógusok számára
- ✓ a tanulók a tanórán kívüli programok, tevékenységek megtervezésének és megszervezésének részeseivé válnak
- ✓ gyermekeik hatására a szülők is részesei a közös iskolai programoknak
- ✓ a szabadidő tartalmas eltöltése a tanulók tartós igényévé válik

- ✓ a nevelőtestület kreativitását erősíti, mely által az iskola szakmai színvonala fejlődik.

A tanórán kívüli és a szabadidős tevékenységekben rejlő lehetőségek hatékonysága megnő, a korábban ismert játékok, tevékenységek új tartalmakkal egészülnek ki a feldolgozás újfajta módszereinek köszönhetően. Az újonnan tanult kommunikációs és problémamegoldó tevékenységek alkalmasak a gyerekek és az osztályközösségek fejlesztésére. A pedagógusok eszköztára frissül, motivációjuk nő, megerősítést kapnak nevelőmunkájuk eredményességét illetően. Fejleszti együttműködésüket, egyúttal hozzájárul a módszertani szemléletbeli megújulásukhoz.

VII. Az élménypedagógia alkalmazása

A köznevelési intézmények tanév során végzett kompetencia-fejlesztő munkájának hatékony kiegészítő lehetősége a nem-formális, akár táborigények közötti – az iskolai élet során nem vagy nehezen megvalósítható – kompetencia-fejlesztés, az élményszerű foglalkoztatás. A táborok által elérhető, hogy a tanulók – köztük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek – iskolában, a tanév során elkezdett fejlesztése, felzárkóztatása ne szakadjon meg az őszi, téli, tavaszi szünetekben, és ne érjen véget a nyári szünet kezdetén.

Az élménypedagógia sokféle terápiás, nevelési, szabadidős és rehabilitációs stratégia szintézisét jelenti, a tapasztalati nevelés egyik formája, egyfajta alternatív módszer. Olyan elmélet és gyakorlat, amely eltávolítja a tanulókat az iskolapadtól, olyan helyzetet teremt, ahol próbára teszik értékeiket, tudásukat, meggyőződéseiket, interperszonális képességeiket és kreatív gondolkodásukat.

A tapasztalati úton való oktatás multiszenzoros tanítás. Bevonja a résztvevőket, és lehetőséget, sikert kínál a különféle tanulási stílussal rendelkezőknek. Nem a hagyományos pedagógia alternatívájának kell tekinteni, hanem **kiegészítője a formális, nem-formális, informális tanulási helyzeteknek**, a szociális kompetenciák fejlesztésének.

A folyamat során a csoport tagjai különlegesnek számító tevékenységekbe, helyzetekbe kerülnek. Biztonságos, kontrollált körülmények között valós következményekkel járó tapasztalatokban részesülnek, a megszerzett tudást feldolgozzák, értelmezik, transzferálják.

Az elvégzett tevékenységek rendszere egy folyamatot alkot, amely lehetővé teszi, hogy mélyebbre jussunk pedagógiai céljaink elérésében, maximálisan kiaknázva a szituációban rejlő oktatási és fejlesztési lehetőségeket.

Az élménypedagógia provokál, cselekvésre készíteti a résztvevőket. Bevonja a résztvevőket, aktivitásra készíteti, de nem kényszeríti. Olyan helyzetet teremt, melyben a csoport tagjai késztetést éreznek, hogy próbára tegyék tudásukat,

képességeiket, kreativitásukat. Saját fizikai, pszichikai képességeinkkel szembesít: személyes élményre koncentrálnak.

A végrehajtás után nagy gondot fordít a feldolgozásra, reflexiókra, a szituációban rejlő tanulságok levonására és a más területeken is alkalmazható készségek és képességek felismertetésére. A feldolgozás jellemzően csoportmunkában történik, amelyben a résztvevők aktív részvétele szükséges.

Az intézmény pedagógiai programja tartalmazza a tanórán kívüli tevékenységek kereteit, melyek a tanév eleji Munkatervi tervezésben válnak konkréttá és történik meg az ütemezésük. A havi tervek során történik meg a részletek kidolgozása, a megvalósítás során pedig apróbb változtatások előfordulhatnak.

Minden stratégiai dokumentum alapja a Nemzeti Köznevelési törvény és a NAT. Bármilyen felsőbb jogszabályi változás esetén az intézményi dokumentumok koherenciáját meg kell teremteni, ezért azok változása esetén a pedagógiai programot módosítani kell.

A társadalmi különbségek miatt fontos, hogy a megújuló módszertani keretek lehetőséget adjanak arra, hogy a gyerekek fejlesztése és tehetséggondozása élményt adó programokon, közösségekben történjen, s ezzel társadalomfejlesztési célokat is szolgáljon a tevékenység.

Az élményt adó programok így minden tanuló előtt nyitva állnak, mivel a társadalmi együttműködés erősítése, a nem kifejezetten hátrányos helyzetűek érzékenyítése, együttműködési készségük fejlesztése ugyanolyan fontos, mint a hátrányos helyzetű társaik fejlesztése, élményhez juttatása.

VIII. Az intézmény mindennapi gyakorlata

A nevelőtestület tapasztalt, de a tanórai, tanórán kívüli programok érdekessé csak úgy tehetők, ha megújítják pedagógiai eszköztárukat. A mai gyerekekhez másként kell közelíteni, mert hamar elkalandozik a figyelmük, sokszor „unalmas”-nak tartanak bizonyos tanórákat, és látatlanban nincs kedvük bizonyos programokhoz.

Az alsó tagozaton dolgozó kollégák, akik közel állnak a mesékhez, kreatívak.

A szándék megszületett, amikor pedagógiai programukba Czeizel Endre gondolata került: „Az érték bennünk van.”

A pedagógusok kezdenek egy csapatná válni. Érdeklődnek munkatársaik munkája – önként hospitálnak egymásnál, megosztják eszközeiket, sikertörténeteiket. Nyitottá váltak az újra, on-line tanulnak újdonságokat, amit ki is próbálnak.

A felső tagozat kicsit nehezebb a változás terén. Akik használnak digitális tartalmakat, bemutatót tartottak a többieknek, működik a tudásmegosztás, valami

elindult. A diákok több tanórán használhatják saját okos-eszközeiket. Van már virtuális tanterem, vannak VR-szemüvegek. Az osztályközösségek együttműködésén kell javítani, sok-sok játékos feladattal fejleszteni az anyanyelvi kommunikációt, matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciákat, a személyközi és állampolgári kompetenciákat, a tanulás tanulását, a kulturális kompetenciákat, az idegen nyelvi kompetenciákat, a digitális kompetenciákat és a vállalkozói kompetenciákat.

Tanítási gyakorlatukban megjelentek az informális, nem formális tartalmak:

- Novemberben egészséghetet tartottak, melynek megszervezésében, lebonyolításában a szülők is részt vesznek.
- Májusban sportágválasztó napot tartanak, hogy a következő tanévre szóló sportszakköröket e szerint választhassák ki a diákok.
- A szabadulósobát és más nem formális technikát próbálták ki ez év március 14-én, sikerrel.

IX. A választott témakörhöz rendelt tevékenységek

IX.1. Informális tevékenységek és a pedagógiai program alapelveinek, célrendszerének kapcsolata

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
Művészeti szakkör	<p>Művészeti nevelés</p> <p>A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek, az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none">• kulturális kompetenciák• személyközi és állampolgári kompetenciák• vállalkozói kompetencia	belső program
Játékok fedett térben	<p>Közösségfejlesztés</p> <p>A közösségfejlesztés során nélkülözhetetlenek az együttes élmények, közös cselekvések. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek közös átélését, az egészséges versenyszellem, és az együttműködési készség kialakulását.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none">• kulturális kompetenciák• személyközi és állampolgári kompetenciák• vállalkozói kompetencia• anyanyelvi kommunikáció• idegen nyelvi kommunikáció• matematikai, természettudományi	belső program

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	és technológiai kompetenciák	
Szabadtéri játékok	<p>Közösségfejlesztés</p> <p>Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális kompetenciák • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia 	belső program
„Nem térkép e táj” település- ismereti verseny	<p>Hagyományápolás</p> <p>A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait. A térkép és a valóság közötti viszony megértése. Eligazodás terepen térképvázlattal.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális kompetenciák • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi 	belső program

EFOP-3.3.7- 17-2017- 00007
 „Informális és
 nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a Dunaújvárosi Tankerületi Központ
 intézményeiben”

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	és technológiai kompetenciák	
Kerékpártúra	<p>Egészségnevelés, hazafiságra nevelés</p> <p>A térkép és a valóság közötti viszony megértése. Eligazodás terepen térképvázlattal.</p> <p>Cél a szülőföld és a népi kultúra megszerettetése. Ehhez kívánják kapcsolni a szabadidős tevékenységet is.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális kompetenciák • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kommunikáció 	külső program
Színház – alsó	<p>Művészeti nevelés</p> <p>Az iskolában olyan, - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a tudományokra vonatkozó – ismereteket kell közvetíteni, melyek megalapozzák a tanulók széleskörű műveltségét, elősegítik értelmi, erkölcsi eligazodásukat az őket körülvevő világban.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális kompetenciák • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	külső program

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
Színház - felső	<p>Művészeti nevelés</p> <p>Az iskolában olyan, - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a tudományokra vonatkozó – ismereteket kell közvetíteni, melyek megalapozzák a tanulók széleskörű műveltségét, elősegítik értelmi, erkölcsi eligazodásukat az őket körülvevő világban.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális kompetenciák • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	külső program
Múzeum - alsó	<p>Épített és szellemi értékek védelme</p> <p>Közvetlen célja a múzeumban felhalmozott anyagi és szellemi javak (gyűjtemények, kiállítások, kutatási eredmények) élményszerű tolmácsolása a pedagógia eszközeivel. Közvetett célja a múlt tárgyi és szellemi örökségét megbecsülő, a társadalmi problémák iránt érzékeny, múzeumlátogató generáció nevelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • az új ismereteket biztosító jelenségek, folyamatok (tárgyak, műalkotások) bemutatása <ul style="list-style-type: none"> • a tények, jelenségek sokoldalú elemzése • rendszerezés és rögzítés <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális kompetenciák • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia 	külső program

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	<ul style="list-style-type: none"> • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	
Múzeum - felső	<p>Épített és szellemi értékek védelme</p> <p>Közvetlen célja a múzeumban felhalmozott anyagi és szellemi javak (gyűjtemények, kiállítások, kutatási eredmények) élményszerű tolmácsolása a pedagógia eszközeivel. Közvetett célja a múlt tárgyi és szellemi örökségét megbecsülő, a társadalmi problémák iránt érzékeny, múzeumlátogató generáció nevelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • az új ismereteket biztosító jelenségek, folyamatok (tárgyak, műalkotások) bemutatása <ul style="list-style-type: none"> • a tények, jelenségek sokoldalú elemzése • rendszerezés és rögzítés <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturális kompetenciák • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	külső program
Az éltető víz	<p>Környezettudatosságra nevelés</p> <p>Ismerjék meg az egészséges életmód kialakításához szükséges magatartásformákat, lehetőségeket.</p> <p>Tudatosítsa a tanulóknak, hogy az élet a legnagyobb érték. Megőrzéséhez, harmóniájának megtartásához megfelelő életmódra van szükség.</p> <p>Érzékennyé tenni a tanulókat</p>	projekt nap

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	<p>környezetük, szervezetük változásaira, hogy lássák sérülékenységét és az emberi felelőtlenség, egészségtelen életvitel következményeit.</p> <p>Megismertetni a tanulókat a szűkebb és tágabb környezet természeti, társadalmi-gazdasági jellemzőivel, folyamataival, továbbá a környezetben való tájékozódást, eligazodást segítő alapvető eszközökkel és módszerekkel.</p> <p>Tudatosítani bennük, hogy a természettudományokban való jártasság minden ember számára fontos.</p> <p>Olyan ismeretek megszerzésére ösztönözni a tanulókat, amelyekkel egész életük során hozzájárulnak majd a társadalom és a természeti környezet összhangjának fenntartásához</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák • a tanulás tanulása 	
A közlekedés napja	<p>Tudatos állampolgárrá nevelés</p> <p>A technikai, épített és szociális környezet vizsgálata fontos: a helyükre kerülő elemek a gyermek biztonságérzetének, bizalmának erősödését éppúgy szolgálják, mint tudásának gyarapodását. A foglalkozások, a környezeti elemek, a ház körüli teendők, vagy éppen a közlekedés vagy településszerkezet megismerése olyan tájékozottságot adnak a kisgyermeknek, amelyek – ha közvetlenül nem is mindig vagy nem azonnal hasznosítja életében –</p>	projekt nap

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	világképének stabilitását szolgálják. Fejleszthető kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	
Igy intézem el!	Tudatos állampolgárrá nevelés A fiatalokat a felelős állampolgári létre, az egymásért való felelősségre, a család, haza, munka szeretetére és megbecsülésre kell nevelni. <ul style="list-style-type: none"> • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	projekt nap
A sport napja	Egészségnevelés Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. Gondoskodni kell a testi nevelésről, mely a tanórákon, kirándulásokon és túrákon, különféle sportrendezvényeken, sportköri foglalkozásokon valósul meg. Fejleszthető kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és 	projekt nap

EFOP-3.3.7- 17-2017- 00007
„Informális és
nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a Dunaújvárosi Tankerületi Központ
intézményeiben”

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	<p style="text-align: center;">technológiai kompetenciák</p> <ul style="list-style-type: none"> • anyanyelvi kompetenciák 	
<p style="text-align: center;">Utazó iskola - alsó</p>	<p style="text-align: center;">Környezettudatosság, épített és szellemi értékek tisztelete</p> <p>Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóbban alkalmazza az iskolai és iskolán kívüli környezetben.</p> <p style="text-align: center;">Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	<p style="text-align: center;">projekt hét</p>
<p style="text-align: center;">Utazó iskola - felső</p>	<p style="text-align: center;">Környezettudatosság, épített és szellemi értékek tisztelete</p> <p>Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóbban alkalmazza az iskolai és iskolán</p>	<p style="text-align: center;">projekt hét</p>

EFOP-3.3.7- 17-2017- 00007
 „Informális és
 nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a Dunaújvárosi Tankerületi Központ
 intézményeiben”

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	<p>kívüli környezetben.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	
Egészség-hét	<p>Egészségnevelés, egészségtudatosság</p> <p>Ismerjék meg az egészséges életmód kialakításához szükséges magatartásformákat, lehetőségeket.</p> <p>Tudatosítsa a tanulóknak, hogy az élet a legnagyobb érték. Megőrzéséhez, harmóniájának megtartásához megfelelő életmódra van szükség.</p> <p>Ismerjék meg a szenvedélybetegségeket, ezek hatásait, következményeit, tudjanak harcolni ellenük.</p> <p>Legyenek képesek az egészséges emberi élet társadalmi és természeti összefüggéseit meglátni és saját életük megóvása érdekében cselekedni</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • személyközi és állampolgári kompetenciák • vállalkozói kompetencia • matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák • anyanyelvi kompetenciák 	projekt hét

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
Hagyományörző k	<p>Épített és természeti értékek tisztelete</p> <p>A diákokban kialakuljon a hagyományok ismerete és tisztelete. Ez a megismerési folyamat sok-sok örömforrást jelent számukra a játékban, a mesék, mondókák átélésében, kézműves foglalkozásokon. A jeles napok hagyományainak megelevenítése során megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni, viselkedési formákat sajátítanak el. A népmesék, a népi mondókák az énekes gyermekjátékok nyelvi fejlődésüket is szolgálják. Nem utolsó sorban megismerkednek elődeink hatalmas kincsét érő kultúrájával, tapasztalataival.</p> <p>Fejleszthető kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none">• személyközi és állampolgári kompetenciák• vállalkozói kompetencia• anyanyelvi kompetenciák	projekt hét

A fenti keretrendszer életre keltése, a tervezett informális non-formális tevékenységek megvalósítása a tantestület széleskörű bevonását kívánja.

Ezért a leírt tartalmakhoz minél több konkrét játékleírás, foglalkozásrészlet bemutatása, intézményi tárház kialakítása társul, mely a projekt megvalósítási időszakának termékét adja.

Felhasznált irodalom

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, Internet: http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/mk_nat_20121.pdf,
Letöltés: 2018.03.20.

1705/2016. (XII. 5.) Korm. határozat az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó szakpolitika keretstratégiájának 2014-2020 évekre vonatkozó cselekvési tervéről, Internet:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A16H1705.KOR&txtreferer=00000001.txt>,
Letöltés: 2018.03.23.

Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, 2009. Internet:
<http://ofi.hu/tudastar/nemzetkozi-kitekintes/egesz-eleten-at-tarto>, Letöltés: 2018.03.23.

Dr. Bajusz Klára (2011), *A felnőttkori tanulás szakágazatai - A felnőttoktatás funkciórendszere és kompetenciái*, Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pécs, Internet: http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/felnottkori_tanulas/
(2018.03.11.)

Nagy József (2010) *A személyiség kompetenciái és operációs rendszere* In: Iskolakultúra 2010/7-8.,